

STANOVISKO

hlavnej kontrolórky obce Žehra k návrhu záverečného účtu obce za rok 2014

V súlade s § 18 f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k záverečnému účtu Obce Žehra za rok 2014 (ďalej len „záverečný účet“).

Odborné stanovisko (ďalej len stanovisko) som spracovala na základe návrhu záverečného účtu obce Žehra za rok 2014.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu záverečného účtu obce Žehra.

1. **Zákonnosť predloženého návrhu záverečného účtu obce za rok 2014.**

Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

V zmysle § 16 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách, územnej samosprávy, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“) sú údaje o rozpočtovom hospodárení po ukončení rozpočtového roka súhrnne spracované do záverečného účtu obce, vrátane finančných vzťahov k rozpočtovým organizáciám zriadených obcou.

Záverečný účet obce v súlade s § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z.z. obsahuje, údaje o plnení rozpočtu, v členení na bežné príjmy a výdavky (bežný rozpočet), kapitálové príjmy a výdavky (kapitálový rozpočet) a finančné operácie.

Dodržanie informačnej povinnosti

Návrh záverečného účtu **bol verejne sprístupnený** na úradnej tabuli obce v zákonom stanovenej lehote, t. j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Dodržanie povinnosti auditu

Obec je povinná účtovnú závierku dať overiť audítorovi. Táto povinnosť jej vyplýva z ustanovenia §19 ods.1 písm.c) zákona o účtovníctve, z ustanovenia § 9 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. V súlade s ustanovením § 16 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy audítor overuje tiež hospodárenie podľa ich rozpočtov, hospodárenie s ostatnými finančnými prostriedkami, stav a vývoj dlhu a dodržiavanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania.

Obec je povinná v zmysle §20 ods. 1 zákona o účtovníctve vyhotoviť výročnú správu, ktorej súlad s účtovnou závierkou zostavenou za to isté účtovné obdobie musí byť overený audítorom.

Obec si **nesplnila svoju zákonnú povinnosť** dať si overiť účtovnú závierku audítorom. **Obec nevyhotovila výročnú správu, ktorá musí byť overená audítorom!**

Výročná správa nie je súčasťou predkladaného záverečného účtu, je pripravovaná ako samostatný dokument, ktorý bude v osobitnom termíne predložený na prerokovanie obecného zastupiteľstva.

2. Metodická správnosť predloženého záverečného účtu obce za rok 2014

Predložený návrh záverečného účtu **nebol spracovaný** podľa § 16 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Obsahuje najmä:

- údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 tohto zákona v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- rozbor plnenia príjmov za rok 2014
- rozbor plnenia výdavkov za rok 2014
- výsledok hospodárenia za rok 2014
- prehľad o stave a vývoji dlhu k 31. 12. 2014
- prehľad o poskytnutých dotáciách právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom podľa §7 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z.z.

Údaje o plnení rozpočtu boli spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v zmysle opatrenia MF SR č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8.decembra 2004, ktorým sa stanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Návrh záverečného účtu v oblasti príjmov bol spracovaný podľa ekonomickej klasifikácie na úrovni hlavnej kategórie a položky.

Návrh záverečného účtu v oblasti plnenia rozpočtu výdavkov bol spracovaný a predložený podľa funkčnej klasifikácie.

Odporúčanie: doplniť návrh záverečného účtu o zákonné náležitosti, ktoré záverečný účet má obsahovať.

B. SPRACOVANIE ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Obec postupovala podľa § 16 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrne spracovala do záverečného účtu. V súlade s § 16 ods. 2 tohto zákona **finančne neusporiadala** svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov. Ďalej **neusporiadala finančné vzťahy k ŠR**. Predložený návrh záverečného účtu **neobsahuje** povinné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

1. ÚDAJE O PLNENÍ ROZPOČTU

Finančné hospodárenie obce v roku 2014 sa riadilo aj rozpočtom na rok 2013, keďže rozpočet na rok 2014, ktorý bol schválený uznesením obecného zastupiteľstva bol schválený dňa 4. 8. 2014.

Zmeny rozpočtu (v zmysle §14 zákona č. 583/2004 Z.z.), **sa nevykonávali** prostredníctvom rozpočtových opatrení, čím bol porušený zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Obec **nevedie** operatívnu evidenciu rozpočtových opatrení vykonaných v priebehu rozpočtového roka.

Odporúčanie: Každú zmenu rozpočtu vykonať oprávneným orgánom podľa §14 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a každú zmenu vykonať formou rozpočtových opatrení podľa §14 ods.2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Zároveň je potrebné zaviesť operatívnu evidenciu rozpočtových opatrení vykonaných v priebehu rozpočtového roka.

Žehra 2014	Schválený rozpočet 2014	Upravený rozpočet 2014	Skutočnosť k 31.12.2014	% Plnenia skutočnosti k upravenému rozpočtu
Bežný Rozpočet				
príjmy	646 098,00	532 479	644 869,43	121,10
výdavky	498 288,00	477 309	568 884,77	119,18
<i>Bežný rozpočet (výsledok hospod. – prebytok/schodok)</i>	147 810	55 170	75 984,66	
Kapitálový Rozpočet				
príjmy	402 000,00	27 000	402 468,55	1490,62
výdavky	490 700,00	61 000	36 469,65	59,78
<i>Kapit. Rozpočet (výsledok hospod. – prebytok/schodok)</i>	-88 700	-34 000	365 998,9	
R o z p o č e t c e l k o m (bežný + kapitálový)				
príjmy	1 048 098	559 479	1 047 337,9	187,19
výdavky	988 988	538 309	605 354,42	112,45
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA (prebytok/schodok rozpočtu spolu)	59 110	21 170	441 983,5	
<i>Vylúčenie z prebytku</i>	430 475,58			
<i>Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu</i>	11 507,92			
Finančné operácie				
príjmy	27 000	0	10 429,25	
výdavky	24 170,00	21 170	21 800,78	102,98
<i>Finančné operácie (výsledok hosp. z finančných operácií)</i>	2 830	-21 170	-11 371,53	
Rozpočet c e l k o m (bežný, kapitálový + FO)				
príjmy	1 075 098	559 479	1 057 767,1	189,06
výdavky	1 013 158	559 479	627 155,20	112,09
VÝSLEDOK celkového rozpočtového hospodárenia	61 940	0	430 611,9	
<i>Vylúčenie z prebytku</i>			430 475,58	
Upravené hospodárenie obce			136,45	

Výsledok hospodárenia zistený podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. je prebytok rozpočtu obce vo výške 11 507,92 €.

Obec dosiahla za rok 2014 prebytkový bežný rozpočet a prebytkový kapitálový rozpočet.

Výsledok celkového rozpočtového hospodárenia je prebytok vo výške 136,45 €.

V zmysle § 16 ods. 8 o použití prebytku rozpočtu podľa odseku 6 alebo o spôsobe vysporiadania schodku rozpočtu podľa §10 ods. 3 písm. a) a b) rozhoduje obecné zastupiteľstvo alebo zastupiteľstvo vyššieho územného celku pri prerokovaní záverečného účtu obce alebo záverečného účtu vyššieho územného celku. Schodok rozpočtu podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) obec a vyšší územný

celok vysporiadajú predovšetkým z rezervného fondu, z ďalších peňažných fondov alebo z návratných zdrojov financovania.

Údaje o plnení rozpočtu obsahujú predovšetkým zhodnotenie skutočne dosiahnutých príjmov a výdavkov podľa platnej ekonomickej rozpočtovej klasifikácie a zdôvodnenie rozdielov medzi rozpočtovanými a skutočne dosiahnutými príjmami a výdavkami.

PRÍJMOVÁ ČASŤ

Celkové príjmy rozpočtu za rok 2014 boli po úpravách vo výške **559 479 €**. Skutočné príjmy boli v objeme **1 047 338 €**, čo predstavuje **187,19 %** plnenie rozpočtu. Z hľadiska ekonomickej klasifikácie možno rozčleniť príjmy nasledovne:

Príjmová časť bežného rozpočtu bola naplnená na **121,10 %** vo výške **644 869,43 €**. Najväčšiu položku predstavujú výnosy z daní a podielové dane.

Vlastné príjmy rozpočtu (daňové a nedaňové) v roku 2014 predstavovali čiastku **446 446 €**.

Z vlastných príjmov **daňové príjmy** v r. 2014 boli vo výške 391 027 €. **Nedaňové príjmy bežného rozpočtu** boli v r. 2014 vo výške 55 419 €.

Bežné granty a transfery boli vo výške **198 423,68 €**. Najväčšia časť príjmov bola na rodinné prídavky, na TSP, dotácia MRK OH a na povodne a škody.

Príjmová časť kapitálového rozpočtu bola vo výške **402 468,55 €** oproti upravenému rozpočtu, ktorý predstavoval sumu 27 000 €, a ktorý bol tvorený z predaja pozemku vo výške 2 468,55 Eur a z finančných prostriedkov z MV SR OÚ Košice vo výške 400 000 Eur, ktoré boli určené na výstavbu kontajnerovej školy v miestnej časti Dreveník.

VÝDAVKOVÁ ČASŤ

V rozpočtovom období roku 2014 predstavovalo skutočné čerpanie výdavkov obce objem celkom **627 155 €**.

Z celkového objemu výdavkov obce predstavujú započítané bežné výdavky obce objem 568 884,77 € t. j. 90,70 % a kapitálové výdavky sumou 36 470 € t. j. 5,81 %.

Celkové skutočne započítané výdavky obce voči plánovaným výdavkom boli naplnené na 112 %

Výdavková časť bežného rozpočtu

Z celkového objemu výdavkov obce predstavujú započítané bežné výdavky obce objem 568 885 € t. j. 90,70 % . Najväčšia časť bola čerpaná výdavky verejnej správy a občiansku vybavenosť.

Výdavková časť kapitálového rozpočtu

Z celkového objemu výdavkov obce predstavujú kapitálové výdavky sumou 36 470 € t. j. 5,81 %.

Odporúčanie: podrobne rozpísať konkrétne finančné položky k jednotlivým programom.

FINANČNÉ OPERÁCIE

Finančné operácie sú príjmové a výdavkové, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov obce, realizujú sa nimi návratné zdroje financovania a ich splácanie, predaj a obstaranie majetkových účastí a pod., nevstupujú do prebytku a schodku rozpočtu obce a teda neovplyvňujú prebytok resp. schodok rozpočtu obce.

Obec Žehra eviduje príjmové finančné operácie v skutočnej výške **10 429,25 €** k 31. 12. 2014, ktoré zahŕňajú zostatok finančných prostriedkov z predchádzajúcich rokov. Výdavkové finančné operácie sú v skutočnej výške **21 801 €** a zahŕňajú splácanie úverov a to do ŠFRB (8 b.j. Žehra – Hodkovce), do OTP banky Slovensko (8 b.j. Žehra-Hodkovce) a do ŠFRB (24 b.j. – sídlisko Dreveníky).

2. BILANCIA AKTÍV A PASÍV

Táto časť v záverečnom účte nie je spracovaná.

3. STAV A VÝVOJ DLHU

Obec využíva dlhodobé úvery v súvislosti s výstavbou bytových jednotiek v Hodkovciach a na Dreveníku, ktorých zostatková výška je k 31.12.2014 **352 678,83 €**. Doba splácania úverov je 30 rokov.

Konkrétne **ŠFRB**, kde bol účel úveru 8 b.j. Žehra – Hodkovce, doba splácania úveru je od 11/2004, 360 splátok a doba splácania 30 rokov.

OTP banka - účel úveru 8 b.j. Žehra – Hodkovce – úroky, splácanie úveru je od 9/2005, 300 splátok a doba splácania 30 rokov.

ŠFRB – účel úveru 24 b.j. nadstavby podkrovných priestorov na Dreveníku, splácanie úveru je od 7/2007, 360 splátok a doba splácania 30 rokov.

Obec eviduje k 31. 12. 2014 aj záväzky voči zamestnancom 12/2014 vo výške **24 333,52 €**, záväzky voči poisťovniam 12/2014 vo výške **9 240,06 Eur**, záväzky voči dodávateľom vo výške **96 234,26 €**, € a záväzky voči bankám a štátnemu rozpočtu vo výške **63 746,97(úver z OTP) a 288 931,86 (úvery zo ŠFRB) €**.

Výpočet celkovej sumy dlhu obce

Skutočné bežné príjmy k 31.12.2013: vrátane RO - 623 542,58 Eur

Záväzky zo splácania istín k 31. 12. 2014 **OTP Banka: 63 746,97 Eur** (úver z roku 2004 – byty Hodkovce)

Záväzky zo splácania istín k 31.12 .2014 **ŠFRB: 228 828 Eur** (úver z roku 2004 – byty Hodkovce)

Keďže **ročná splátka úveru** zo ŠFRB, ktorý bol použitý na výstavbu nájomných bytov v Hodkovciach predstavuje sumu vo výške **13 967,28 Eur** a **výška ročného nájmu predstavuje sumu vo výške 4769,28 Eur**, znamená to, že ročná splátka úveru prevyšuje v značnej miere výšku nájmu, ktorú obec vyberie od nájomníkov. Obec dopláca ročne sumu vo výške **cca 9198 + (336,57 + 109 úroky) = cca 9643,57 Eur**.

Úver zo ŠFRB sa bude splácať ešte 20 rokov, t. z., že pri neriešení nájmu zo strany obce obec doplatí sumu vo výške **9189 x 20 = 183 960 Eur** (ŠFRB). K tejto sume je potrebné pripočítať úver z OTP, ktorý predstavuje zostatok k 31. 12. 2014 vo výške **63 746,97 Eur**.

Spolu 183 960 + 63 746,97 = 247 706,97 Eur

Závazky zo splácania istín k 31.12.2014 **ŠFRB: 60 103,86 Eur** (Podkr. Náj. Byty Dreveník r.2007)

Ukazovateľ celkovej sumy dlhu k 31.12.2014

247 706,97 : 623 542,58 x 100 = **39,72 %** < 60 %

Záver

Závazky celkom k 31. 12. 2014 predstavujú sumu vo výške: **96 234,26 Eur**, z toho dlhodobé záväzky obce k 31.12.2014 (bez bankových úverov) dosiahli výšku **25 915 €**. Jedná sa o záväzky s dobou splatnosti dlhšou ako 1 rok a v uvedená suma sa týka Kúpnej zmluvy OZ Nová Žehra.

V krátkodobých záväzkoch (68 219,26 €) sú zahrnuté záväzky voči PVS vo výške **28 965,8 Eur**. V uvedenej sume sú zaúčtované aj úroky z omeškania. Tiež je potrebné porovnať prehľad zaslaných faktúr a výber za vodu.

Nesplatené úvery voči ŠFRB, voči OTP banke k 31. 12. 2014 predstavujú spolu sumu vo výške cca **352 687,83 Eur**.

Nesplatené úvery voči ŠFRB, voči OTP banke k 31. 12. 2014 predstavujú sumu vo výške cca **247 706,97 Eur**. Do uvedenej sumy nie sú započítané úvery zo Štátneho fondu rozvoja bývania, ktoré sa splácajú vo forme časti nájomného od nájomníkov bytov a zároveň do stavu bankových úverov k 31.12.2014 nie sú započítané dodávateľské záväzky a ostatné záväzky obce. Upozorňujem na to, že uvedené záväzky v skutočnosti dlh obce zvyšujú. Po započítaní záväzkov dlh obce predstavuje sumu vo výške **341 841,26 Eur (bez 2100 Eur – kontrolné a revízne správy a školenia, ktoré neboli uznané OZ)** predstavuje **54,82 %**.

Úvery zo ŠFRB, ktoré sa síce v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy nezapočítavajú do dlhu obce, avšak ak ich splátka je pokrytá výberom nájomného, čo v prípade nájomných bytov v Hodkovciach nie je splnené. Vo forme záväzkov sú v skutočnosti dlhom obce, ktorý sa bude splácať ešte 20 rokov.

Z pohľadu § 17 zákona č. 583/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov je mimoriadne dôležité pre obec dosiahnutie úverovej zaťaženia v tzv. bezpečnejšej zóne (pod 50 %), keď sa vytvorí pre rozhodovaciu činnosť obce aspoň minimálne možnosti k riešeniu a preklenutiu prípadných dočasných nepriaznivých finančných situácií.

Odporúčanie: Podniknúť všetky kroky pre zníženie dlhu.

4. ÚDAJE O HOSPODÁRENÍ PRÍSPEVKOVÝCH ORGANIZÁCIÍ

Obec nie je zriaďovateľom príspevkových organizácií.

5. PREHĽAD O POSKYTNUTÝCH DOTÁCIÁCH PRÁVNICKÝM OSOBÁM A FYZICKÝM OSOBÁM - PODNIKATEĽOM

Obec Žehra v roku 2014 neposkytla žiadne dotácie právnickým a fyzickým osobám.

6. ÚDAJE O NÁKLADOCH A VÝNOSOCH PODNIKATEĽSKEJ ČINNOSTI

Obec v roku 2014 nevykonávala podnikateľskú činnosť.

7. HODNOTENIE PLNENIA PROGRAMOV OBCE

V súlade s § 16 ods. 5 písm. g) zákona c. 583/2004 Z. z. je súčasťou návrhu záverečného účtu *Hodnotenie plnenia programov*, v ktorom sú závery o plnení jednotlivých programov a podprogramov.

Rozpočet obce Žehra bol na rok 2014 zostavený ako programový rozpočet; výdavky rozpočtu obce boli alokované **do 12 programov**.

Každý program, ktorý predstavuje súhrn aktivít (prác, činností a dodávok) má definovaný svoj zámer a cieľ, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov a cieľ sa má monitorovať a hodnotiť merateľným ukazovateľom. **Merateľné ukazovatele nie sú spracované.**

Monitorovanie a hodnotenie finančného a programového plnenia rozpočtu sa vykonáva s cieľom zabezpečiť informácie o plnení, resp. neplnení merateľných ukazovateľov, t.j. o plnení, resp. neplnení cieľov schválených programov. V priebehu a na konci rozpočtového roka je tak výsledkom monitorovania a hodnotenia finančného a programového plnenia rozpočtu posúdenie miery splnenia cieľov, v prípade nesplnenia niektorých zámerov a cieľov alebo ich nedostatočného splnenia by mali byť pomenované príčiny ich neplnenia a navrhnuté opatrenia na odstránenie neželaného stavu. Súčasťou systému monitorovania a hodnotenia je tvorba správ, ktoré dokumentujú zistenia o priebežnom alebo konečnom plnení, resp. neplnení zámerov a cieľov schválených programov. Správy z monitoringu sa spracovávajú priebežne v priebehu sledovaného obdobia, hodnotiaci správa sa spracováva na konci hodnotiaceho obdobia, t.j. po ukončení rozpočtového roka a môže byť (ak sa tak obec rozhodne) štandardnou súčasťou záverečného účtu.

V záverečnom účte za rok 2014 je hodnotenie plnenia programov, hlavne pri výdavkoch na slabej úrovni.

Odporúčanie: Keďže v rozpočte nie sú ciele monitorované a hodnotené merateľným ukazovateľom, odporúčam tieto merateľné ukazovatele vypracovať vždy pri tvorbe nového rozpočtu a taktiež vypracovať hodnotiacu a monitorovaciu správu.

V záverečnom účte je potrebné podrobnejšie prehodnotiť plnenie programov a hlavne zamerať sa na výdavkovú časť. K záverečnému účtu odporúčam vypracovať samostatnú prílohu, ktorá bude tvoriť hodnotenie programov obce, teda hodnotiacu správu a podrobne rozpísať zámer a jednotlivé položky.

Záver

Návrh záverečného účtu Obce Žehra za rok 2014 nie je v celom rozsahu spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami §16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Návrh záverečného účtu **neobsahuje** všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh záverečného účtu Obce Žehra za rok 2014 bol v zmysle § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým. Účtovná závierka **nebola** v súlade s § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V zmysle §16 ods. 12 návrh záverečného účtu obec a vyšší územný celok prerokujú najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka. Táto zákonná povinnosť **nebola dodržaná**.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností odporúčam obecnému zastupiteľstvu návrh záverečného účtu za rok 2013

s c h v á l i ť s v ý h r a d a m i .

V zmysle §16 ods. 11 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak sa záverečný účet schváli s výhradami, **obecné zastupiteľstvo je povinné prijať opatrenia na nápravu nedostatkov.**

Žehra, 7. 10. 2015

PhDr. Mária Klapáčová
hlavná kontrolórka obce

N Á V R H U Z N E S E N I A

O b e c n é z a s t u p i t e ľ s t v o o b c e Ž e h r a

A / b e r i e n a v e d o m i e

– stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu záverečného účtu za r.2014

B / c e l o r o č n é h o s p o d á r e n i e s a s c h v a ľ u j e s v ý h r a d a m i

Opatrenia na nápravu nedostatkov prijaté obecným zastupiteľstvom v Žehre:

Vysporiadanie prebytku rozpočtu: